





მანი და სამი მანეთი სახელმწიფო ბანკში შესატანათ, არ ასრულა ეს მომდებლობა და უცრად დაიმალო...

მთავრის მცხოვრებმა აზნაურმა ნიკოლოს ლორთქიფანიძემ გამოაცხადა, რომ 29 იანვარს საღამოზე...

ბაქკისაში გამართულის დოლის უმთავრესის კამიტეტის განკარგულებით მომავალს 22 აპრილს...

მისის იმპერატორებით უმალღესობის, ბაქკისის ნამესტნიკის დამტკიცებულის პირობების ძალით...

ბიჯის უწყებებში (Биржевыя Ведомости) სწერენ, რომ წარსული წლის დეკემბერში, როგორც...

რა უფავს ქუთაზედ მწყარობასა)...—სოცხალ ღორებს ყურები და კუდის რიკები და აჭრა და მუქუქათ ჩასდო, დარწმუნებული ბრძანდებოდა, კიდევ დაიზღვებოდა...

რო არ ასტეონ იჯარადარებმა, რომელთაც შეუძლიანთ ყოველივეს მისცენ ბილეთები. იჯარადარების კანტონი არის ტუკიაში, ნიკოლაევის მდიდრზე, მოქალაქის არტემ ღვინჯიანის სახლში.

რუსულს გაზეთში „Вѣстник“ სწერენ: ჩვენ შეიტყუეთ, რომ რამდენიმე პეტერბურლის სტუდენტები ეუბნებიან თავინთ აზნაურებს, რომ წავიდეთ და ეთხოვით უმალღესთ პირთ, რომ გვეკანდეს ნების დართვა შემდეგი საქრო საგნების დარსებისაო: 1) სტუდენტების კასის გამართვისა, რომელიც იქნება სტუდენტების ხელში და რომელშიაც შევასაწყალი სტუდენტებისათვის ნაშუქარი ფულები და კანცერტებში მოგროვილი ფულები, რომელნიც იმართებიან ამ განზრახვითა; 2) საერთო სტუდენტების ყრილობისა; 3) საერთო სტუდენტების ბიბლიოტეკის გამართვისა. როდესაც ეს გაიგო უნივერსიტეტის რჩევამ მაშინვე დასდევს, რომ დიდის სასტიკობით დაუშალონ ყოველი ამ გარი წადილი სტუდენტებსა; დასდევს, რომ ვინც ამ გარის აზრის მონაწილე თანამგრობელი და მონაწილე იქნება, ის მაშინვე გაეგდოს ერთი პროფესორის აზრზედ, რომელმაც ურჩივა, რომ ყოველი სტუდენტების თხოვნა გულგრილად და წყნარად მოისმინონ და მოიქცნენ თხოვნის საფუძველიანობისა და კანონისა მებრ.

ბიჯის უწყებებში (Биржевыя Ведомости) სწერენ, რომ წარსული წლის დეკემბერში, როგორც გვესმის, სასულიერო წოდების უმაღლესთა პირთა და რომელთამე მინისტრებმა განიხილეს და მიიღეს პროექტი, რომელშიაც არის შემდეგი ცვლილებანი შესახებ სასულიერო წოდების პირთა: 1) სასულიერო წოდებაში იქნებიან შერიცხულნი მხოლოდ ისინი, რომელთაც ექნებათ საბერო ანუ სამღვდლო ხარისხი და ეპირებათ ადგილები; 2) 274-ე მუხლი გამოირიცხება და სამღვდლოთა შეილები აღარ შეირიცხებიან სასულიერო წოდებაში; ამის მაგიერ მღვდლების შეილები, რომელთაც არა აქვსთ გვაროვნობითი აზნაურობის ხარისხი, ჩაითვლებიან საბატო მოქალაქებათა (почетный гражданин); დიაკვნების შეილები იქნებიან საბატო მოქალაქებათ,

ჩვენში ამ ახალმოდური დღეობების ხმარება, მაგრამ ეს კი ვიცი, რომ აღრე ჩვენში ძალიან უყვარდათ გრძელ-გრძელი ნაწინების დალალების ტარება, რომელსაც ან „საუკუნოდ მიძინებულს აბრამის წილთა შინა“ დედათა შეაქრდნენ, რომ ტყუილად გველბაყაყის და შავი მიწის სანაჯაგე არ გახდესო, ან სახადის და ან სხვა თმისმტერი ავთიყოფობის წინ შეაკვეცდენ, ან ქალბატონები თავიანთ მოსამსახურეებს—გამდლებს შეუთხვლებდნენ თმასა, რომ კენარმა არ შეაწუნოსო, ან არა და ღარიბთ გლეხთ ჯალაბები, რომელნიც ისე აღორძინებულნი და გამრავლებულნი არიან მართლა, ვითარცა აბრამ და სარა წერილ-ფეხობით, როგორც მშენიერი თმითა და საზრდო კი ისე ცოტა აქეთ, ხშირად არჩევენ ხოლმე, და იძულებულნიც იყვნენ აეჭათ თავიანთ უკანასკნელი სიმდიდრე, შინა და ღაზათი და გაეყიდნათ: უთმოობას ამჯობინებდნენ ხოლმე უპირობასა. ამ დღეობების შესაფერათ რასაკვირველია, ვერსა და უპირობასა ხმარობდნენ; ყველა საღმთო ვალათა ჰხდოდა შეებათქაშებინა პირისსახე-ჩვენში, —სადაც არც ფერი აკლდათ და არც ხორცი, რაის გამოც ასასობით გაჰყვანდათ სხვა და სხვა თათრების ქვეყნებში ეს მშენიერი ანგლოზსავით სავაჭრო საქონელი, რომელიც ცელქი ყმაწვილივით თეთრ-წითელი მიწით პირს ითხუებინდა, თითქოს მძინვარე ვაჭრებს ემალებინათ, მაგრამ სისხლის მსმელი თვალები გამხეცებუ-

მხოლოდ ჩამომავლობას ვერ გადასცემენ ამ ხარისხს; 3) ის სამღვდლოთა შეილები, რომელნიც არ მოინდომებენ ეკლესიის სამსახურსა, იმათ შეეძლებათ სამსახური სამხედროსა და სამოქალაქო განგებაში მთელს იმპერიაში და ყველა სასამართლოებში; აგრეთვე შეეძლებათ დაიწყონ ვაჭრობა; რომელთაც არ უსწავლიათ უმაღლეს და შუათანა სასწავლებლებში, ისინი შეირიცხებიან სამწერლოებში მესამე ხარისხით და წარდგებიან ჩინზე სამსახურის კანონების 612-ე მუხლის ძალით. 4) ცდილობენ რომ, სამღვდლოთა შეილებისათვის სწავლა ადვილი იყოს; ამისთვის გიმნაზიაში სწავლისათვის არ მისცემენ შესასვლელს ფასსა.

უსალო რამდამტორი!

თქვენის გაზეთიდან მე ვხედავ, რომ თქვენ გყავთ კორრესპოდენტები ზუგდიდისა და სენაკის უეზლში და მივირის, რაჯო არა გყავთ ისა ლენხუმის უეზლში! ეს უეზლი ყოველთვის მიაქცევდა თავის თავზე ყურადღებას და ვერ დაგიფარავ, ახლაც არ დაუფარდება სხვა უეზლს. თქვენ მოგვხსენებთ, როდესაც ღიდი მთავარი ნამესტნიკი 1867-ს წელში მობძანდა სამეგრელოში, მაშინ იქაურმა კეთილ-შობილთ საზოგადოებამ განუცხადა მისს შმალღესობას სურვილი, რომ დაუჭირონ ყოველად-უმოწყალესად მებატრანეთადმი ნაბოძების ჯამიდან 12%: 10% ბანკის შესადგენელათ და 2% სასწავლებლისათვის. ლენხუმის კეთილშობილობამ, ვითარცა სამეგრელოს მონაწილემ წარუდგინა რა მისს შმალღესობას სამეგრელოში, არა თუ თანხმობა გამოაცხადა, რომ აღნიშნული ფულებიდან დაეჭიროთ 12 პროცენტი, არამედ გამოითხოვა, გუბერნატორის საშუალობით, საკუთარი წარდგენა მისის შმალღესობისადმი, რომელსაც სთხოვა შედგენა ბანკისა და დაქტრა ორი პროცენტისა სასწავლებლისათვის. მასულს 1868 წელს ლენხუმის უეზლში მობძანდა ღიდი მთავარი ნამესტნიკი. აქ უნდა ეთქვა, რომ არა თუ მწვერნი იმპერატორის სახლეთულებისა, არამედ იმისი წინამოადგენნი ნამესტნიკებიც არაოდეს არ ყოფილან ლენხუმში, და წაბძანების შემდეგ მისის შმალღესობისა, ჩვენმა უეზლის მოთავემ, თავადმა ნიკო ჩიქოვანმა მთელს საზოგადოებას თავი მოუყარა და სა-

ზოგადოებამ ერთის ხმით ღიდი მთავრის ნამესტნიკის ლენხუმში მობრძანებეს სასწავლებელად. შესწირა კიდევ თითო პროცენტი მანეთიდან აღნიშნულისავე ჯამიდან ლენხუმში უეზლის სასწავლებელის ასაშენებლათ. მაშინ ცოდეთ, რომ ჩვენ არა დის არა ვრჩებით უკან, არამედ რაც შეგვიძლიან მივდივართ წინ. ამას უმეტესათ იმითი გიმტკიცებთ, რომ, როდესაც მმართველობამ საჭიროთ დაინახა, რომ თვითოეულმა კეთილშობილმა სამეგრელოსამ თავისი სურვილი განაცხადოს წერილით ბანკის შედგენაზე და სასწავლებლისათვის, არა თუ არ გამოჩნდა ამის უარის მყოფელი ლენხუმში, როგორც ეს მოხდა რამდენთამე პირთაგან სხვა უეზლებში, არამედ საზოგადოებამ თვითონ სთხოვა კეთილშობილთ მოთავეს, რომ სიჭიქით შესდგეს ხელის მოწერა რომელსაც ხელი კიდევ მოაწერა.

ჩვენმა გუბერნატორმა, გრაფმა ლევაშოვმა, ალგეითქვა ჩვენ უეზლის სასწავლებელის გახსნას, როდესაც მზათ იქნება სახლი, და სახლის აშენებას კი ჩვენ დაუყოვნებლივ შეუდგებით.

თავადი შათრან ჩიქოვანი. 12 იანვარს, 1869. სალასურიაში.

პოლიტიკა.

საბარძნითი. ათინა, 12 იანვარს. აქაურს გაზეთებში დაბეჭდილია ორი წერილი ძანციაში მყოფი შრანციის კონსულის, შამპუაზოხი. წინამძღომელთან, პეტროპულაკთან. ამ წერილების გამო პეტროპულაკმა დაადლო იარალი თავის ჯართა.

ძანცია, 2 იანვარს. „მოწყ.“ ხელმ. ძანცას მოიყვანებენ ორმოცს კაცს დაქტრის ოსმალებისაგან და უნდათ იმათი დახრჩობა. ამ გარემოებისაგან ჩემ მოალოებათ ვრაცხდი მეშუამდგომლა ძანდიის კუნძულის გენერალ-გუბერნატორთან ჰუსეინ-პბდი-შაშასთან. იმან ჩაჩენა დიდი ევზირის მოწერილობა, რომელშიაც იყო მოხსენებული, რომ ყოველი უცხო ქვეყნელი, შეიარაღებული თუ შეიპყრო ძანდიის კუნძულზე, დახერიტეო.

ლმე ასლათ და საჭიროთ; ბევრს სხვებს კი სულ მეტათ და ჭარბათ; აშკარათ ხედავს კეთილ გონიერი მკითხველი, რომ მე მტყუნანი ვარ და ცუდი ქირი მქორებია.—მანვარძოთ ჩვენი საუბარი. ღალალებზედ მოგახსენებდით. აღრიდგანვე ჩვენში ხმარობდნენ დალალებსა მეთქი და სხვა და სხვა ფერად—მიწის პირის კანის შესაზავებლად ჩვენი სამღვდლონი, რასაკვირველია, უშლიდნენ და წინააღმდეგნი იყვნენ ამ გვარ „მანქანებით მოკაზმისა“ ამის უსაზგებლობას ამტკიცებდნენ საღმთო წერილის სიტყვებით: „კაცი შექმნილი არის, ამბობდნენ ხატად მსგავსად ღეთისა და არა საჭიროებს, რათა შეიმკობდეს თავსა თვისსა, ხელოვნებითა თვისითა ხოლო ესე ვერ არს უმეტესად მტკიცედ დაიმარხოს უბადრუკმა და მდგარმა მდგართა სქესმა...“ შუშტაქისა და დალალების დეცნაში საქართველოში ყველაზედ უფრო ფოლადი გამოიჩინა დიდმა ანტონი შათალიკოშმა. მართლა რომ ეს კაცი დიდი იყო ქუთათაც და ხასიათითაც, ეს იმ იშვიათ ადამიანებთაგანი იყო, რომლებიც მწირო ბერის ძაძაში იქნებიან განხეულნი, თუ გვირგვინისა და შარავანდელ პორფირის ქვეშ სამეფო ტახტზედ სკობრით, სამოქალაქონი, თუ სამხედრონი. მაინც ერთ ცხოვრებაში თავიანთ სიკაცხლის კვალს დაჩნევენ; დიან ამ დიდმა კაცმა, რომელსაც უნდოდა ყველა საგანი გაეგო და ესწავლა; ვერ გაიგო, რომ ფერისა და უმარლის წინააღმდეგ აღტურვა სულ ტყუილი და უსარგებლო ვარჯა იყო, არიოდ სიტყვა, რომელიც მე მიმანია ხო-



მაგრამ ბოლოს დიდის თხოვნით მანც დაეჯერე გენერალ-გუბერნატორი, რომ ცოტა ხანი კიდევ ადროვონ საწყლებს დაგამაგები...

მნაზისი 14 დეკემბრიდან დაწყებული სირის ნავსადგურში გარს ახვევია შვიდი ხომალდი...

საქობრიული გრძობით აგზნებული გობოვთ, რომ ფრთხილად მოიქცენ ამ შემთხვევაში...

შურო სასარგებლო არ იქნება იმათ გაუფრთხილდეთ თქვენ მამულისათვის? მთხოვთ დაუქრდეთ...

გრამ ნულა დაგვიანებთ პასუხსა, დაეშურეთ, თორემ თქვენთა თანამგმამულეთა უბედური...

ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით.

ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით.

ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით.

ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით.

ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით.

ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით. ქანი ეწევით.

ადევს ჩარლზ ლიკენსს 10,000 გირანქა სტერლინგს (ექვსი ათასიდან, შვიდი ათას თუმნამდე).

შეიძლება. დეკემბრის 21-სა. შრანციის იმპერიის შურალი...

ალმასრულებელს რჩევაში შეიტანეს შესანიშნავი ცვლილება.

წოდებათა დეპუტატების ამორჩევა ხალხს უნდა წარუდგეს...

ამ კრებამ დაამტკიცა მოქმედებათა თავის უფლება შეიწროვებოდეს...

დასდგომიყო. კუდიანობა ღამესა დიდ-ოთხშაბათს...

საგათნაო სტუდია. ამის არალბინი მთხში დამრჩა...

მუნობა, ანუ უმთავრესი სარწმუნოება სულელებით უნდა მოიშალოს...

დამაწყებელმა კრებამ გადასდვა თავისი სხდომა 24-ს თებერვლამდე...

შრანციის ელჩმა, კომენტი-ბიშომ მოულოცა უფ. მეტის...

ტელეგრაფები

პეტერბურში, 31 იანვარს. მოსტანტინოპოლიდან...

პეტერბურში, 31 იანვარს. პრინცი მიურატი 28 იანვარს...

სპარსეთი და მსმალეთი ერთმანეთთან მორიგდებიან.

ვლადიმერპაზნი, 1 თებერვალს. დღეს მლადიკავასის...

ათინა, იანვრის 31-ს. საბერძნეთის მმარ-

ზედ რომ შემსდებიან, მელო მათრახსა, მათრახს რომ მირტამენ...

ჩემ ტოლამანაგში მათი მომქონდა; მირების დანახით...

ნურაენ დამძრახვით, არა სთქვათ ავი, მის ვირობისთვის...

მოლოთ, ვისაც გინდათ, ზურგზედ შემსხედით, დეწით და მათრახით...



თებლობამ დააყენა ნაციონალური გვარდიის შედგენა და ძლიერი შეკრება ჯარისა.

მოსკოვი, თებერვლის 1-სა. მოსკ. ვხდ. გვაცნობენ: მორშანსკს სკაცების უფროს უბონებს ერთი მილიონი ფული ოქრო;

კოსტანტინოპოლი, თებერვლის 3-ს. საბერძნეთის ახალ სამინისტროს პროკლამაციამ აწარმოვა უსამომინდო შთაბეჭდილება კოსტანტინოპოლში;

თაბრიზი, თებერვლის 3-ს. სპარსეთის შაჰი ბაღდადზე არ გასულა და არც აპირებს.

ბეჭდვის მნიშვნელობა და მისი პირველი დრო.

მიღრე მუტუნბურგი მოიგონებდა წიგნის ბეჭდვას, მანამდე მცირედი ცოდნაც კი იყო საკუთრებად ძალიან ცოტა პირთა.

რაკი ჩამოვიარა წიგნების სიბრტყე, მაშინვე გავრცელდა ცოდნის საზღვრები და აღარ დარჩა საიდუმლოდ; ყველას შეეძლო ესწავლა პოლიტიკა და საჯულიცა.

ძველ ხალხს ეგონა, რომ პოლიტიკური თავისუფლება უნდა იყოს შეკრებილი ერთ ქალაქშია და იმ-ს გარეთ ვერ გავრცელდება.

ახლა მმართველობა წარმომდგენლობის სახელმწიფოებში მოქმედებს ხალხს აზრითა; იქ მმართველობა განდებამ გამოქვეყნებული ხალხის წიგნისა.

მე XVI საუკუნემდინ ანგლიაში იყო პა-

რლაშენტი, მაგრამ იმისი წევრების რჩევა ანუ მოქმედება ხალხს არ ესმოდა; წევრები ლაპარაკობდნენ თავიანთთვის, თავიანთ სასარგებლო საქმეებზედა.

ახლა ენახათ როგორ მიიღო საზოგადოებამ ეს ახალი ღონე. შეელო კარგს ცუდად დას მოაქვს ქვეყანაზედ სარგებლობაცა და შიშაცა.

ამან მოიტანა თან ნათელი სწავლის და ამითივე დაამატუნა ის ქვეყანა, რომელიც სცხოვრებდა სიბნელითა.

ლუტერიც ისე გაიფიქრა უკულოთ, როგორც აბელარმა, მაგრამ ბეჭდვამ უშეელა. იმისი აზრები სწრაფათ შეიტყეს ყველა ღვთისმეტყველებმა და ხალხმა;

პროტესტანტობა მს სარწმუნოება დაშადა წიგნების საფემ. წიგნები რომ უწინდელსა ვით თითო შვიდი და ათი თუმანი გახდეს, პროტესტანტობა ხეალევე დაეცემა. მათს სტიხში არის ნათქვამი.

პაპებმა ვერ შეიძლებს გულგრილად ყურება ამ გვარი ცვლილებისა. პირველათ ესენი იყვნენ მეტრონენი კაცის სენიდიისისა;

მერე რომ ვერაფრით ვერ იცადნენ თავს ბეჭდვისგან, მაშინ პაპები მთელს მცრობაში

რიცხვდნენ საყდრიდგან ყველას, ვინც დაამტკიცებდა ენას საყდარზედა და სარწმუნოებაზედ. შრანციის კოროლეზიცა შეელოდნენ პაპებსა.

მს ბძანება დარჩა შრანციის რევოლუციამდე. რასაკვირველია ამას ყოველთვის არა ხმაურობდნენ. მაგრამ ყოველთვის ჰქონდათ ნება მოეხმარებინათ.

მთქცა ალადინა სიკვდილით დასჯა ყველასი, ვინც გახდებოდა დაწერას ან საჯულზედ, ან ზნეობაზედ და სხვა რაზედაც უნდა ყოფილიყო, მაგრამ იმან მისცა ნება ძველი წიგნების ბეჭდვისა, და იმ ახსენისაც (კომენტარი-ებისა), რომელიც არ იყენენ აღკრძალულისა.

ამ გვარი აზრებით აიზარდა ლუდოვიკ XIV, და ამტომ საკვირველი არ არის, რომ იმის დროსაც ამ გვარივე ცენზურა იყო. მათს მონოლოგში, რომელსაცა ჰქვიან შიგარო, ძალიან კარგათ არის გამოთქმული მაშინდელი ცენზურის ხასიათი.

მე-XVIII საუკუნეში წიგნები სულ იბეჭდებოდა ამსტერდამში, ჟენევაში ან ლონდონში. ბომარშეს უნდოდა დაებეჭდა მოლტერი, მაგრამ რადგანაც პარლამენტისა და სორბონისა ეშინოდა, ამიტომ გამართა საკუთარი სტამბა.

მე-XVII საუკუნეში ვინც გულად მწერა-

ლი იყო, როგორც ლეკარი და განაწილდნენ სამძღვარს გარეთა სცხოვრებდნენ. მე-XVIII სცხოვრებდნენ შრანციაში, მაგრამ სტამბები კი მაინც სამძღვარს გარეთა ჰქონდათ.

მართის სიტყვით საშინელი ცენზურა იყო. მარდა ამისა ცენზორის ნების დარღვიით არა რჩებოდა საქმე. აეტორს ჰქონდა შიში, რომ მინისტრს არ მოსწონებოდა იმისი თხზულება.

მართის სიტყვით საშინელი ცენზურა იყო. მარდა ამისა ცენზორის ნების დარღვიით არა რჩებოდა საქმე. აეტორს ჰქონდა შიში, რომ მინისტრს არ მოსწონებოდა იმისი თხზულება.

მართის სიტყვით საშინელი ცენზურა იყო. მარდა ამისა ცენზორის ნების დარღვიით არა რჩებოდა საქმე. აეტორს ჰქონდა შიში, რომ მინისტრს არ მოსწონებოდა იმისი თხზულება.

მართის სიტყვით საშინელი ცენზურა იყო. მარდა ამისა ცენზორის ნების დარღვიით არა რჩებოდა საქმე. აეტორს ჰქონდა შიში, რომ მინისტრს არ მოსწონებოდა იმისი თხზულება.

მართის სიტყვით საშინელი ცენზურა იყო. მარდა ამისა ცენზორის ნების დარღვიით არა რჩებოდა საქმე. აეტორს ჰქონდა შიში, რომ მინისტრს არ მოსწონებოდა იმისი თხზულება.

მართის სიტყვით საშინელი ცენზურა იყო. მარდა ამისა ცენზორის ნების დარღვიით არა რჩებოდა საქმე. აეტორს ჰქონდა შიში, რომ მინისტრს არ მოსწონებოდა იმისი თხზულება.

საბიბლიოგრაფიული ცნობა. ბუნების კარი, საყვარელი წიგნი დაბალ კლასში სახმარებელი, შედგენილი ი. ზოგენ-ბაშვილისგან, სტამბიდან გამოვიდა; წიგნს შეადგენენ სხვა და სხვა სტატიები: ბოტანიკური, ზოოლოგიური, ანთროპოლოგიური, ფიზიკური და გეოგრაფიული.